

MADE IN GERMANY...

Onze oosterburen hebben een rijke HiFi-cultuur. Ik hoef maar een paar namen te noemen, zoals Burmester, Clearaudio en T+A (en er zijn nog meer) en iedereen weet wat ik bedoel. In de internationale markt blazen deze merken eveneens hun kwalitatief hoogwaardige partijen mee.

BERT OLING

Als ik een rode draad moet aangeven die de Duitse HiFi industrie verbindt dan is het wel de combinatie van vormgeving, prestaties en afwerking. Daar kunnen heel wat gerenommeerde High End-fabrikanten van over de grote plas een puntje aan zuigen.

Arcus was voor ons Nederlanders in eerste instantie een typisch Duitse luidsprekerfabrikant, die aan het eind van de vorige eeuw vooral in het oosten van het land een kleine schare trouwe klanten had. Mooi afgewerkte producten, dat wel, een beetje conservatief zowel qua uiterlijk als qua

klank maar passend in het toenmalige tijdsgezicht. Daarna werd het een tijd wat stil rondom Arcus totdat aan het begin van de 21ste eeuw nieuw elan rondom het merk ontstond, niet in de laatste plaats door een stevige financiële injectie van financiers die in het merk en de mensen erachter geloofden.

De horizon van Arcus werd daardoor ook breder. Elektronica, versterkers, CD-spelers en andere apparaten maakten hun opwachting op de markt. De ontvangst was vooral internationaal goed. De 'First Class' componenten kregen overal lovende kritieken. Mooi gebouwd, maar in een stevige prijsklasse waar veel bestaande concurrentie is.

Finest Class

De werkelijke meesterproef voor een Europese fabrikant is echter het produceren van componenten in een prijsklasse die voor een breder publiek interessant zijn. De meesterproef van Arcus heet dan ook Finest Class. Ik heb er een tijdje mee mogen leven: een voor alle partijen plezierige periode alleen al vanwege het feit dat mijn partner met één

mooi afgewerkte afstandsbediening (nee, ook hier geen plastic allesetertje) alle componenten kon bedienen.

De huidige serie bestaat uit een drietal componenten: de Finest Class CD/DVD 200 CD/DVD-speler, de Finest Class Amp 200 voorversterker/digitale AV-processor/stereo eindversterker en de Finest Class PowerAmp, de vierkanaals eindversterker. Deze laatste geeft de thuis theaterliefhebber de gelegenheid de Arcus Finest Class stereoset uit te breiden naar een zeskanaals systeem. Hoewel ik weet dat ik nu op lange tenen trap, maar al deze techniek is oogstrelend verpakt: een verpakking die een veel hoger prijsniveau doet verwachten.

De low profile componenten (52 mm hoog!) zijn van mooi afgewerkt aluminium. De CD/DVD lade is geen wankel kunststof 08/15 type, maar een massieve aluminium oplossing. De displays zijn groot en duidelijk, lijken een beetje op die van sommige 70er jaren versterkers, maar kunnen wel uitgeschakeld worden voor de gebruiker die het allemaal te uitbundig vindt. De binnenkant mag er eveneens zijn. Een kenner kan zich verlustigen aan royaal bemeten afgeschermd voedingen, mooi afgewerkte printen, een goede kwaliteit onderdelen, discrete eindversterkers, een slimme scheiding tussen analoge, digitale en beeldverwerkende componenten. De aansluitingen zijn op hetzelfde niveau, geen compromis dus.

Finest Class CD/DVD 200

Alles begint bij de bron. Dat hebben ze bij Arcus goed begrepen. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: de CD/DVD 200 is een beeld- en geluidsbron die er mag zijn. Niet alleen vanwege de bijkans uitputtende mogelijkheden om beeld en geluid aan te passen aan diverse afspelomstandigheden. Ik meld het expliciet omdat ik in

- SPECIFICATIES -

Arcus Finest Class 200 CD/DVD speler

prijs € 850

Arcus Finest Class Amplifier 200 versterker/
AV-processor (incl. AB)

prijs € 850

Arcus PowerAmplifier, vierkanaaleindversterker

prijs € 725

Voor meer informatie

Sound Investment tel. +31 (0)33 456 9866

deze prijsklasse meestal bij Europese fabrikanten een beperkt aantal instelfaciliteiten aantref. Maar ook de prestaties mogen er zijn. De muziekweergave behoort tot het beste dat ik in deze prijsklasse heb gehoord. Jammer alleen dat deze speler geen SuperAudioCD verwerkt. Was een aardige faciliteit geweest die we vaak missen. De aftasteigenschappen van het stille loopwerk waren behoorlijk, hoewel ik betere prestaties bij gekopieerde media had verwacht, maar dat kan ook alles te maken hebben met het ruige roadwerk dat dit demonstratie exemplaar al achter de tanden had. MP 3-tjes wijst de CD/DVD200 niet hooghartig af, terwijl MPEG4 beeldinformatie eveneens verwerkt kan worden. Voor projectie en flatscreengebruikers is er een Progressive Scan output aanwezig. Met de duidelijke Duitstalige gebruiksaanwijzing in de hand waren de instellingen om optimale prestaties te bereiken een fluitje, mede dankzij de grote display's en de overzichtelijke menustructuur. De DVD beeldweergave was vergelijkbaar met een toevallig in huis staande Marantz DV9500, maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat mijn TV een mooie maar wat oudere 70cm B&O is. Dus beperk ik me bij de evaluatie van het totale systeem tot de gehoormatige kant.

Finest Class Amplifier 200

De versterker zit in een vergelijkbare verpakking als de CD/DVD-speler. Versterker is eigenlijk een eufemisme. Onder de kap zit een multipoteling verborgen. Ik zie niet alleen een stereoversterker en twee mono eindversterkers maar ook een complete AV-processor eenheid die tot zes kanalen kan beheersen.

De neutrale voorversterker heeft een aantal slimme volume-, toonregel- en balansinstellingen, die vaak op veel audiofiel ontwerpen ontbreken. De eindversterkers zijn met hun voeding (gelijkrichting en voeding elco's) dubbel mono opgebouwd, door een stevige afgeschermd ringkern van porrie voorzien. De prestaties zijn conform de specificaties, plusminus 2x 75 watt aan 8 ohm. Bij langdurig gebruik met laagohmige (< 6 ohm) luidsprekers op stevig niveau worden de koelvinnen aardig heet, zoals ik met mijn luidspreker simulatiebank moest vaststellen. Meettechnisch is het gedrag voorbeeldig, geen gekke storingen vervormingresten te zien, laat staan te horen, mede dankzij een verantwoorde bandbreedte en dito stroombeperking: de eindversterkers laten zich niet de kop gek maken. Voor controle en displaydoeleinden zit er een beeldaansluiting op de achterkant (composiet cinch),

maar, als beeldkwaliteit u lief is, sluit uw beeldscherm vooral rechtstreeks aan op de CD/DVD-speler (dat geldt overigens voor de meeste AV combinaties).

Voor het gebruik van de vierkanaal Power Amplifier 200 zijn er analoge uitgangen aanwezig. Bijzonder is nog de USB ingang, bijna onontbeerlijk in deze iPod tijd.

Finest Class PowerAmplifier 200

Van hetzelfde laken een pak als zijn tweekanalige broer. Heerlijk displayloos met onder de motorkap een stevige ringkern welke de vier discrete eindversterkers van levenssap voorziet. Tja als kwaliteit zo simpel kan zijn. Zoals zoveel hedendaagse fabrikanten worden de prestaties en veiligheidsmarges van de eindversterkers digitaal gecontroleerd. Dat betekent concreet dat meten niet al te eenvoudig is omdat de prestaties van de PowerAmplifier meer gericht zijn op muziekgebruik dan op de harde realiteit van de testbank. Maar niet getreurd, de PowerAmplifier 200 was ruimschoots in staat om ook heel lastige luidsprekers goed aan de praat te krijgen. In elk geval een behoorlijke slag beter en soevereiner dan menig geïntegreerd AV receiver slagschip. Niet zo gek natuurlijk als je bedenkt dat de voeding en de koelvlakken in dit soort receivers bepaald niet gebouwd zijn voor muzikaal zwaar werk. (Sommige fabrikanten beloven je wel 70% van de gespecificeerde prestaties als je alle kanalen tegelijk gebruikt.) Dat kan ook niet in zo'n kastconstructie, tenzij je met geforceerde koeling gaat werken of klasse D versterkertechniek te hulp roept. De Arcus broertjes zijn met hun dubbele voeding en royale koelvlakken duidelijk zwaarder geschapen en kosten eigenlijk niet eens zoveel meer dan een topklasse AV-receiver met hoogwaardige DVD-speler.

Luisterarbeid

Naar versterkers luisteren wordt door mij vaak als een heel ondankbare arbeid ervaren, want elke keer stel ik mezelf de vraag: waar luister ik naar? Luister ik naar de versterker of luister ik naar de interactie tussen de in- en uitgangparameters van de onder test zijnde versterker en de gebruikte bron en luidsprekers. Mijn haren gaan weer recht overeind staan als ik mail krijg van een HiFi-fanaat die mij haarfijn uitlegt dat versterker X naar bagger klinkt. Het wordt al wat genuanceerder als ik hem vraag wat hij dan beluisterd heeft en of hij wel zo zeker is dat het de versterker is geweest. Want laten we even heel reëel zijn, een correct functionerende versterker levert binnen zijn werkgebied maar een heel kleine bijdrage aan het totale klankbeeld. Het zijn voor het

grootste deel de luidsprekers, de plaatsing in de ruimte en de ruimte zelf die verantwoordelijk zijn voor het eindresultaat. Nee, goed lezen, Bert Oling heeft niet gezegd dat versterkers er niet toe doen. Integendeel ik pleit al jaren voor goede, transparante, royaal voor hun taak bemeten versterkeroplossingen. En die moet je met beleid kiezen, maatwerk dus. Ik kom er binnenkort bij de test van een tweetal Nederlandse versterkerontwerpen nog uitgebreid op terug. De Arcus set heeft in zijn stereo configuratie in diverse ruimtes een breed scala aan luidsprekers moeten aandrijven. Van mijn eigen BBC Dynacoustic LS5/12 monitoren via Quad ESL 988 tot een set bejaarde Klipsch 'La Scala', van moderne KEF Reference 201 tot een zelfbouw transmissielijn in de beste IMF traditie.

De proof of the pudding kwam helemaal in het begin bij het aansturen van de Klipsch La Scala. Voor niet ingewijden: dit zijn hoogrendabele (99dB/W) luidsprekers met hoornbelasting. Op papier een makkie, maar in de harde muziekpraktijk een aardige zeef voor niet correct functionerende elektronica. Voor normaal kamerniveau vraagt de Klipsch een vermogen dat zich voornamelijk in het milliwatt niveau afspeelt, wat heerlijk overigens dat de Arcus een elektronische volumeregelaar heeft met een perfecte gelijkloop. Dus alle ongerechtigheden, brom/ruis, crossoververvorming en nog wat vergelijkbare zaken horen we genadeloos. Niets van dat alles met de Arcus: schoon, rustig zonder randjes.

Een gevaarlijke testcase in de, gode zij dank, goed gedempte maar wel heel grote ruimte (plmn. 70 m²), waarin de Klipsch'en staan is de befaamde platgespeelde Derde Symfonie van Saint Saëns, de zgn Orgelsymfonie. Vooral de dynamische schakeringen, het verschil tussen hard en zacht, zijn snel het kind van de rekening. De zachte passages in het langzame deel, waarin het grote Cavallée Coll orgel in de Parijse Madeleine kerk zijn intrede doet met langzaam naar beneden lopende lange subcontraoctaaf tonen, lieten geen verdubbeling of onregelmatigheden horen, hoe zacht ze ook waren. Het slotdeel van dit jammer genoeg platgespeelde werk met zijn muzikale explosies werden onvormd bijna lifelike weergegeven. Nergens toonde de Arcus een spoortje stress. De ruimtelijke afbeelding was weliswaar breed maar dat werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de opstelling van de luidsprekers (een basisbreedte van zo'n 7 meter).

De andere kant van de luidsprekermedaille was de confrontatie met de Quad ESL 988 in een heel andere, hardere ruimte. De Quad's hebben een gemiddeld rendement (zo'n 86dB/W) maar hebben inherent aan hun elektrostatische principe een geweldig oplossend vermogen. Alle micro informatie die op een plaat of CD aanwezig is wordt ook weergegeven, mits de rest van de keten dat ook toelaat. De Arcus gaf ook in dezen geen krimp. Hoewel ik de 'bloom' van de standaard gebruikte Pass Labs versterkerketen wel enigszins miste, werd het geluidsbeeld nooit kil of analytisch. De ruimtelijke afbeelding bleef mooi overeind. De rol van 'venster op de concertzaal' van de keten kwam nooit in het geding. De soloviool van Julia Fischer in Bach's magistrale solosonates en partita's (PentaTone) stond als

een huis niet groter, maar ook niet kleiner.

De set in meerkanaalvorm (met de toegevoegde PowerAmplifier 200) dreef tot ieders genoegen een vijftal B&W 700 serie luidsprekers en een actieve REL subwoofer aan. Standaard werd de set aangedreven door een grote AV-receiver. Niks mis mee, maar we stelden onafhankelijk van elkaar vast dat de Arcus set behoorlijke winst opleverde met betrekking definitie, controle van het laag. Dat

was vooral goed te horen bij de weergave van een aantal meerkanaal (5.0) SACD's. Omdat de Arcus CD/DVD jammer genoeg dit mooie formaat niet ondersteunt, gebruikten we daarvoor de Marantz DV9500 via de analoge meerkanaal ingangen op de Amplifier 200.

Poeh poeh, opperden mijn medelusteraars, nooit gedacht dat royaal bemeten eindversterkers zoveel kunnen doen. Vooral de dynamische winst was de opvallende factor, maar ook de autoriteit in het laag. De late Mozart symfonieën gespeeld door het Concertgebouworkest onder Jozef Krips (PentaTone), een oude meerkanaalopname, waarbij het orkest gewoon op het podium is opgenomen, liet veel akoestiek van de ruimte horen. De 703-en 704-en moesten het nu zelf doen zonder de REL ondersteuning. De contrabasgroep zwom aantoonbaar minder, terwijl de stofuitdrukking van de instrumenten meer realiteit had. Begrijp me goed, we praten hier over relatief kleine verschillen, maar dit soort verschillen kunnen voor deze of gene soms heel wezenlijk zijn.

Voor wie?

Hoewel het aanbod in deze prijsklasse niet overweldigend is, heeft de consument vaak de neiging om de keuze van de elektronica als sluitpost te gebruiken. Zeker de AV thuis-theater liefhebber houdt het na de vaak uitputtende luidsprekerkeuze snel voor gezien. Terwijl een aanvullende maatwerkoplossing voor versterker elektronica vaak heel zinvol is, maar dat vraagt een goede relatie met je leverancier. Aan de ene kant laat men zich verleiden tot voor de luisterruimte vaak veel te grote frontluidsprekers, aan de andere kant onderschat men de rol van de versterker in een goede meerkanaal opzet. Penny Wise, Sound Foolish. Geen nieuws dus.

De Arcus set kan muzikaal maatwerk opleveren zonder grote financiële inspanningen. Een kwestie van geïntegreerd denken en een goede relatie met een leverancier, lijkt me vanzelfsprekend maar is dat duidelijk niet meer. De snel verdiende Interneteuro smelt als sneeuw voor de zon in het licht van het uiteindelijke muzikale resultaat. Koop dus bij de man die het demonstreren kan en wil dat liefst bij u thuis natuurlijk.

Intermezzo met dampingfactor

De eigenaar van de La Scala's had daarvoor geëxperimenteerd met allerhande buizenoplossingen, niets mis mee, maar had zich verwonderd over de heel verschillende gehoormatige uitkomsten. Vooral het laag was keer op keer het kind van de rekening geworden. De ene keer vaag, de andere keer veel te opdringerig. Ik heb hem uitgelegd dat bij een buizenversterker de interactie tussen de impedantie van de versterkeruitgang en de impedantie van de luidspreker (= dampingfactor) heel groot is. In de meeste gevallen is er nauwelijks sprake van een dampingfactor, dus gaat het impedantiegedrag van de luidspreker het klankbeeld bepalen. En dat is eigenlijk niet de bedoeling. Soms leidt dat tot onverwacht mooie resultaten maar de toevalfactor is wel erg groot met bijbehorende verrassingen.

